

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Historia da Arte e da Moda		Código	710G03001
Titulación				
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Martín Vaquero, Rosa Consolación	Correo electrónico	r.martin@udc.es	
Profesorado	Lezcano González, Mª Elvira	Correo electrónico	m.lezcano@udc.es	
	Martín Vaquero, Rosa Consolación		r.martin@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introducir ao alumnado na Historia da Arte e da Moda dun xeito reflexivo, analizando cada época cos seus propios condicionantes culturais, históricos, sociais e as súas posibilidades técnicas. Ver a moda a través da historia da arte: formas, modelos e complementos, obras, estilos, evolución, materiais, técnicas e ferramentas. Os condicionantes da moda ao longo da historia. A moda nos museos e/ou exposicións. Os deseñadores-creadores: coñecer as súas porpostas no momento de achegarse ao proxecto. A aportación da Historia da Arte á moda ao longo do tempo: entender e interpretar as creacións artísticas, valoración, xestión e produtividade. Os temas acompañaranse do seu correspondente material gráfico e escrito.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer a evolución da Historia da Arte e da Moda dende as primeiras civilizacións ata os comezos do século XIX.	A2 A4 A7 A18	B1 B3 B5 B6 B7 B10	C7 C8
Comprender o desenvolvemento e evolución da moda nas diferentes etapas ou momentos históricos a través dos estilos artísticos que se sucederon dende a Antigüidade ata a actualidade, así como a súa influencia.	A2 A4 A7 A18	B1 B2 B3 B10	C7 C8
Saber valorar as principais correntes do deseño da moda actual e ao longo da Historia da Arte.	A2 A4 A5 A7 A18 A19	B1 B3 B5 B7 B10	C7 C8

Relacionar e identificar imaxes - obras e deseños- (época, período, movemento artístico, etc.), para adquirir unha bagaxe conceptual básica para poder reflexionar sobre propostas, proxectos o creacións propias. Valorar, ademais, as súas posibles influencias dentro doutras tendencias ou artes, para poder traballar por si mesmos ou como membros de equipos diversos e multidisciplinares.	A2	B1	C3
	A4	B2	C7
	A5	B3	C8
	A7	B4	
	A18	B6	
	A19	B7	
Desenvolver e aplicar os conceptos expostos na clase a diferentes traballos -individuais e en equipo- prácticos: obxectos, traxes, vestidos ou outros elementos relacionados coa moda.		B10	
	A1	B1	C3
	A2	B2	C7
	A4	B3	C8
	A5	B4	
	A7	B5	
	A13	B6	
	A18	B7	
	A19	B8	
		B9	
Elaborar e expoñer traballos en equipo relacionados cos temas explicados, aplicando os coñecementos previos dados para a súa realización.		B10	
	A2	B1	C7
	A4	B2	C8
	A5	B3	C9
	A8	B5	
	A18	B6	
	A19	B7	
		B8	
		B9	
		B10	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. Introducción.	1.1. Relación entre a Historia da Arte e a Moda: a arte como inspiradora e testemuña da indumentaria e da moda. A moda como arte. 1.2. Terminoloxía artística e relacionada coa moda.
TEMA 2. Introducción á investigación nos ámbitos da arte e da moda	2.1. Fontes para o seu estudo: bibliográficas, documentais, iconográficas, materiais 2.2. Como facer citas académicas
TEMA 3. Prehistoria e Idade Antiga	3.1. Prehistoria 3.2. As antigas civilizacións: Exipto e Mesopotamia 3.3. Arte Clásica: Grecia e Roma
TEMA 4. Manifestacións artísticas na Idade Media	4.1. Arte Paleocristiá e Bizantina 4.2. Prerrománica 4.3. Islam 4.4. Arte románica e gótica
TEMA 5. A Arte na Idade Moderna	5.1. Renacemento e Manierismo 5.2. Barroco 5.3. Rococó e Neoclásico
TEMA 6. A época contemporánea	7.1. Séculos XIX e XX
TEMA 7. A Interpretación do patrimonio como ferramenta de comunicación	7.1. Principios fundamentais, medios interpretativos

TEMA 8. A Historia da Arte como inspiración na moda.

8.1. Percorrido pola Historia da Arte da man do deseño de moda

8.2. Colaboracións Artistas-Deseñadores

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A2 A4 A7 B1 B2 B3 B7 C3 C8	2	6	8
Traballos tutelados	A2 A4 A5 A7 A8 A18 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 C7 C8	6	21	27
Saídas de campo	A2 A4 A5 A7 A8 A13 B1 B2 B6 B7 C7 C8	2	8	10
Presentación oral	A5 A8 A18 B2 B4 B7 B10 C7 C8 C9	1	3	4
Seminario	A4 A5 A13 A18 B1 B2 B3 B5 B7 B10 C7 C8	4	8	12
Sesión maxistral	A1 A2 A7 A18 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B10 C3 C7	29	0	29
Atención personalizada		60	0	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Proba escrita estilizada para a avaliación da aprendizaxe do alumnado. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigurosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento e aptitudes. A proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas -de respostas múltiples ou breves-, desenvolvemento dun tema e comentario de imaxes -obras, deseños- das cales pediranse contidos e relacións coa época, estilo, obras ou autores.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo ao contorno académico universitario (empresas, institucións, organismos, monumentos, etc.) relacionadas co ámbito de estudo da materia. Estas actividades céntranse no desenvolvemento de capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información, o desenvolvemento de produtos (bosquexos, deseños, etc.), etc.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica. Irá relacionada ao traballo grupal.
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todos os compoñentes do seminario.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva Traballos tutelados Saídas de campo	Busqueda do fomento da aprendizaxe por parte do alumnado e espírito crítico. Durante o curso realizaranse clases interactivas nas que se prestará atención personalizada en grupos pequenos e, se é preciso en tutoría individual ou correo electrónico. Os traballos faranse de xeito progresivo, polo que esta atención e a participación do alumnado serán importantes.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Seminario	A4 A5 A13 A18 B1 B2 B3 B5 B7 B10 C7 C8	Asistencia a Seminarios, Obradoiros, Encontros, Conferencias especializadas. 10%	10
Proba obxectiva	A2 A4 A7 B1 B2 B3 B7 C3 C8	Consistirá nun exame final no que se desenvolverá un tema ou capítulo do programa e/ou preguntas curtas, tipo test ou comentario de imaxes. Ata un 40%.	40
Traballos tutelados	A2 A4 A5 A7 A8 A18 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 C7 C8	Valorarase o traballo en grupo e individual realizado, en función do continente e o contido do mesmo. Ata un 50%. O traballo tutelado divídese en dúas partes: grupal e individual. Cada unha delas será valorada nun 25% da calificación final.	50

Observacións avaliación

-Todas as partes

teñen que ser superadas a lo menos nun 50% para poder facer o cómputo final. O alumnado que suspenda o exame figurará en actas coa calificación obtida no mesmo.

- A asistencia a clase é obrigatoria. Para poder presentarse ao sistema de porcentaxes, o alumnado ha de asistir, como mínimo, ao 80% das clases. Aquelas persoas que non alcancen esta porcentaxe ou se acollan ao sistema de dispensa, terán que realizar unha proba escrita valorada ao 100%, pero haberán de entregar igualmente os traballos individuais propostos e aprobalos, se ben non puntuarán na nota final.

- Os traballos

individuais de recensión bibliográfica e presentación oral estarán

directamente relacionados co traballo en grupo. As instrucións detalladas

serán explicadas pola profesora na clase e expostas na plataforma Moodle

para a súa consulta. O traballo en grupo puntuará un 25% e o individual outro 25%.

Os anteriores criterios de avaliación aplicaranse tanto na primeira como na segunda oportunidade.

O alumnado que libere unha parte da materia mediante unha proba parcial, só terá validez para o curso actual. Se unha persoa que ten liberada unha parte non consegue aprobar a materia no seu conxunto, nin en primeira nin en segunda oportunidade, a súa calificación final será suspenso, e terá que repetir toda a materia nos seguintes cursos académicos.

Está prohibido acceder ó aula na que se desenvolven as distintas probas de avaliación con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/u almacenamento de información.

Fontes de información

Bibliografía básica

AMBROSE, Gavin; HARRIS, Paul. Diccionario visual de la moda. Barcelona, 2008. Editorial: Gustavo Gili. ARGAN G. C., El Arte moderno. Del Iluminismo a los movimientos contemporáneos. Madrid. Akal, 1991. (1ª ed.: El arte Moderno 1770-1970. 2 v.). ABERCROMBIE, S.: George Nelson: The design of modern design. Cambridge. MA. 1995. BOEHN, Max von. La moda: historia del traje en Europa: desde los orígenes del cristianismo hasta nuestros días. Con un estudio preliminar por el Marqués de Lozoya. 3ª ed. v. I, 1945 1ª Ed. Salvat. (son doce tomos) BONET CORREA, Antonio (coord.). Historia de las Artes aplicadas e industriales en España. Madrid. Manuales Arte Cátedra, 1994, 3ª edic. BOZAL, V., El arte del siglo XX. La construcción de la vanguardia. Edicusa. Madrid, 1978.-- Arte del siglo XX en España. Madrid. Espasa Calpe, 1993, 2 vols.-- Modernos y postmodernos. Madrid, Historia 16, 1993.-- Historia de las ideas estéticas. Madrid. Historia 16, 1997. BOUCHER, F. Historia de la moda en Occidente de la Antigüedad a nuestros días. Paris, 1965. CASTRO, C. Historia de la vestimenta a través del arte. Ed. Niebla, Huelva, 2015. CASTELO ÁLVAREZ, Bernardo: Las Primeras Vanguardias Históricas del siglo XX. Santiago de Compostela, Tórculo Edición. 1986. CENDÁN, Susana: La moda (no) son siempre los demás. Interrelaciones entre moda, arte y diseño. Aldine editorial. Ferrol, 2009. ISBN: 978-84-9916-211-9 COAD, E. D.: Javier Mariscal: Designing the New Spain. Londres. 1991. CONRAN. T.: Diseño. Barcelona. 1997. COSGRAVE, Bronwyn: Historia de la moda. Desde Egipto hasta nuestros días. Gustavo Gili, Barcelona, 2005. 978-84-2522064-7 CHARLOTE & PETER FIELL.: Diseño del siglo XX. Nueva York. Taschen, 2005. DESCALZO, Amalia y LEIRA, Amelia "España en sus vestidos, 1840-2000". En: FUENTES SANTOS, Mónica y GÓMEZ COCA, Amaia (coord) España Contemporánea: fotografía, pintura y moda. Catálogo de la exposición en Fundación MAPFRE. 2013, pp. 47-71. ISBN 978-84-9844-447 DESLANDRES, Y. El traje imagen del hombre. Barcelona, 1985. Editorial Tusquets. DÍAZ SÁNCHEZ, Julián (coord.): ?Arte, diseño y moda; Confluencia en el sistema artístico?, en: Colección estudios. Universidad Castilla La Mancha, 2015. ISBN: 978-84-9044031-5 DORMER, P.: Diseñadores de siglo XX. Las figuras claves del Diseño y las Artes Aplicadas. Barcelona. 1993. GOMBRICH, E.H. Historia del Arte. Madrid, 1997. Editorial: Phaidon. HAJTE, U. Historia de los Estilos Artísticos. Vol. I y II. Madrid, 2001. Editorial: Itsmo. IRELAND, Patrick John. Enciclopedia de acabados y detalles de moda. Barcelona, 2008. Ed. Parramón. IRELAND, Patrick John Figurines para el dibujo de moda. En español. ISBN: 978-84-34232624 LAYER, J. Historia del arte y de la moda. Ed. Cátedra, Madrid, 1988. LAYUNO ROSAS, M.A.: Los nuevos museos en España, Madrid, Edilupa, 2002. MANIERI ELIA, Mario.: William Morris y la ideología de la arquitectura moderna. Barcelona. Gustavo de Gili, 1977. MASCHKE, Th, HEINEMANN. Th.: Diseño. Los clásicos del futuro. Madrid 1999.-- Mobilier Japonais. Tokio, 1985. Catálogo de Exposición. MONROE C. BEARDSLEY y John HOSPERS: Estética, historia y fundamentos. Madrid. Cátedra, 1976, 1988. MONTANER, J.M.: Museos para el nuevo siglo, Barcelona, G. Gili, 1995. MONTAÑA, Jordi y MOLL, Isa.: Diseño: rentabilidad social y rentabilidad económica. Madrid. Ministerio de Ciencia y Tecnología, Fundación BCD, 2000. MOORE, K. (ed.): La gestión del museo, Gijón, Trea, 1998.-- Nouvelles Tendances : les avant-gardes de la fin du XXme siècle. París. 1986. Catálogo de Exposición. OLIVÉ, Elisabet. Y yo, ¿qué me pongo?. Barcelona, 2010. España: Ed. Libros cúpula. PLAZA ORELLANA, Rocío. Historia de la moda en España. Córdoba, 2009. España: Ed. Almuzara. PÉREZ DE LA PEÑA, Gorka (Idea y proyecto científico. Exposición). Arquitectura religiosa contemporánea 1875-1975. Bilbao, 2004. RAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. I). La Edad Antigua. Madrid, 1997. Alianza Editorial. RAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. II). La Edad Media. Madrid, 1996. Alianza Editorial. RAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. III). La Edad Moderna. Madrid, 1997. Alianza Editorial. RAMÍREZ, J. A. (Coord.) Historia del arte (vol. IV). La Edad Contemporánea. Madrid, 1997. Alianza Editorial. RAMIREZ, Juan Antonio: Las vanguardias históricas: del Cubismo al Surrealismo. Alianza Editorial, Madrid, 2003. REIFF ANAWALT, Patricia. Historia del vestido. Barcelona, 2008. España: Ed. Blume. ISBN 978-84- 9801299-6 SEBASTIÁN, Santiago. Mensaje del arte medieval. Córdoba, 1991. Editorial EL Almendro. VILASECA, Estel. Desfiles de moda. Diseño, organización y desarrollo. Barcelona, 2010. Editorial: Promopress. VVAA. Elena Rosera Caicedo (coord.) Los servicios de información y documentación en el marco de la cultura y el arte contemporáneo. Ediciones Trea. 2008. VV.AA. Fuentes y documentos para la Historia del Arte. Arte Antiguo. Arte Medieval I y Arte Medieval II. Barcelona, 1982. Editorial Gustavo Gili. VV.AA. Moda. Historia y estilos. Ed. Dorling Kinderlsley. London, 2015. WEBGRAFÍA Museo del traje <http://museodeltraje.mcu.es/Victorian> & Albert Museum. [http://www.vam.ac.uk/Museo Reina Sofía](http://www.vam.ac.uk/Museo-Reina-Sofia) <http://www.museoreinasofia.es/index.html> Museo Pompidou <http://www.centrepompidou.fr/MOMA> [http://www.moma.org/Tate Gallery](http://www.moma.org/Tate-Gallery). [http://www.tate.org.uk/modern/Museo del Prado](http://www.tate.org.uk/modern/Museo-del-Prado). <http://www.museodelprado.es/https://offmagazine.es/2017/01/31/los-siete-museos-de-la-moda-que-no-te-puedes-perd>

er/Catálogos de bibliotecas Catálogo Biblioteca Nacional: www.bne.es/es/Catalogos/ Catálogo Biblioteca Museo del Prado: <http://www.museodelprado.es/investigacion/biblioteca/acceso-al-catalogo/> Catálogo biblioteca Museo Reina Sofía: <http://www.mcu.es/comun/bases/spa/brso/BRSO.html> Catálogo biblioteca do Patín. UDC. BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA. Se complementará con bibliografía específica para cada uno de los temas del programa.

Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA: Completarase con bibliografía específica en cada tema ou apartado do programa.
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Sería aconsellable quetiveran cursado materias de Historia da Arte. Coñecementos de Historia da Arte. Sensibilidade cara as manifestacións artísticas e estéticas, aspectos fundamentais para entender o mundo do deseño de Moda.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías